

Remissvar: Lägre kapitalkrav för privata aktiebolag (Ds 2019:6)

Ju20129/01733/L1

Srf konsulternas förbund har beretts tillfälle att lämna synpunkter på förslaget om sänkt kapitalkrav för privata aktiebolag (Ds 2019:6). Remissvaret lämnas enligt nedan.

Srf konsulternas förbund

Srf konsulterna är Sveriges ledande branschorganisation inom redovisning och lön.

Srf konsulterna grundades 1936 och verkar för en sund branschutveckling med fokus på nytta för företag och samhälle genom att skapa hög kvalitet i företagens redovisning.

Srf konsulterna erbjuder professionell utveckling via auktorisation, branschstandards, information och ett stort utbud av kurser inom redovisning, skatt och juridik.

Srf konsulterna har ca 5 000 medlemmar, varav ca 3 300 är Auktoriserade Redovisningskonsulter och Auktoriserade Lönekonsulter, som hjälper 330 000 företag med ekonomiadministration och rådgivning. Den som är auktoriserad konsult står under tillsyn och kvalitetskontroll från Srf konsulterna.

Auktorisationen är en kvalitetsstämpel som står för rätt kompetens, erfarenhet och affärsnytta. Genom auktorisationen tydliggörs kvalitetssäkrade redovisnings- och lönetjänster till nytta för företagen.

Mera information finns på www.srfkonsult.se

Sammanfattning

Srf konsulternas förbund avstyrker förslaget om att införa ett lägre kapitalkrav för privata aktiebolag, då det försämrar grundtanken med aktiebolagsformen utan att medföra några konkreta fördelar.

Bakgrund

Regeringen vill stimulera företagande och sysselsättning, och som ett led i detta arbete har ett förslag lämnats om att sänka kravet på minsta tillåtna aktiekapital för att göra aktiebolagsformen mera tillgänglig för den som vill starta företag. En ytterligare orsak som anges är att följa utvecklingen i ett antal andra länder inom EU som har valt att sänka kapitalkravet.

Förslagets innehåll

Förslaget innebär att kravet på minsta aktiekapital för privata aktiebolag sänks från 50 000 kronor till 25 000 kronor. Sänkningen ska införas från 1 januari 2020 och omfattar alla bolag som bildas från detta datum, samt möjliggör för privata aktiebolag som bildats före detta datum med mer än 25 000 kronor i aktiekapital att minska sitt aktiekapital till 25 000 kronor.

Någon övrig förändring av aktiebolagslagen föreslås inte, vilket innebär att reglerna om tvångslikvidation (ABL 25 Kap 13-20 §§) som innebär krav på ett särskilt förfarande om det egna kapitalet understiger halva det registrerade aktiekapitalet kvarstår oförändrade efter sänkningen. Ingen förändring föreslås heller för reglerna om värdeöverföringar och skyddet för det egna kapitalet (ABL 17 Kap 3§).

Generella synpunkter

Srf konsulternas förbund anser att den övergripande ansatsen bakom förslaget framstår som allt för svagt underbyggd och även innehåller spekulativa inslag som grund för den föreslagna sänkningen. En av de starkaste orsakerna bakom förslaget är att stimulera sysselsättningen genom att göra det lättare att starta ett aktiebolag för den som inte har 50 000 kronor. Man noterar som grund att den tidigare sänkning av aktiekapitalet som skedde 2010 innebar att flera aktiebolag bildades, samtidigt som man noterar att även andra företagsformer har ökat under samma period. Nettoeffekten av sänkt aktiekapital kan dock inte spåras, och av förslaget framgår att "Det är svårt att bedöma hur stor andel av det ökade nyföretagandet som kan härledas till sänkningen av kravet på aktiekapital." (sid 24). Trots detta antar man att det sannolikt kan finnas ett sådant samband samt att det "är troligt" att det föreliggande förslaget får samma positiva effekter som 2010.

Ett förslag som kan få sådana genomgripande effekter bör grundas på stabilare underlag än ogrundade spekulationer. En ytterligare angiven konsekvens är att skatteintäkterna kommer att öka eftersom sannolikt fler aktiebolag kommer att bildas. Slutsatsen tar dock inte hänsyn

till att den som väljer aktiebolag samtidigt har valt bort en annan företagsform, som då inte kommer att betala in någon skatt, varför nettoeffekten av de samlade skatteintäkterna inte alls vilar på någon analys utan enbart ett spekulativt uttalande, vilket minskar trovärdigheten för förslaget även i andra delar.

Synpunkter på förslaget

För den som vill bedriva företagande finns ett antal olika företagsformer att välja bland. Av dessa utmärker sig aktiebolaget främst genom att det ger en möjlighet att begränsa det personliga ansvaret för entreprenören. Just denna faktor är mycket viktig, eftersom risken med företagandet inte bara innebär att verksamheten kan bli olönsam, utan även att den som startat företaget kan drabbas av ekonomiska åtaganden privat om verksamheten måste avslutas. Genom ett krav på minsta aktiekapital har aktiebolaget skapat ett självständigt skydd för borgenärer och leverantörer utan att inkräkta på ägarens privatekonomi. Detta grundelement i aktiebolagsformen bör inte urholkas.

Ju lägre kravet på aktiekapital sätts, desto lägre blir även detta skyddet för borgenärer och leverantörer, vilket innebär att riskerna för verksamhetens intressenter ökar. Enda sättet att återställa risken blir då att ägaren själv får utgöra eller tillhandahålla externa säkerheter, eller att leverantörerna ställer krav på kortare betalningstider, förskott eller depositioner som alla begränsar potentialen för verksamheten i aktiebolaget. Ett sänkt aktiekapital motverkar därmed den viktigaste fördelen med aktiebolagsformen och minskar skillnaden till de företagsformer som inte kräver något kapitalkrav alls.

Förslaget framför även den högst udda synpunkten att aktiekapitalet i sig borgar för att företagaren har en genomtänkt och hållbar affärsidé. Påståendet är minst sagt utmanande, eftersom det omvänt innebär att den som startar enskild näringsverksamhet skulle ha en mindre genomtänkt affärsidé, vilket är ett samband som framstår som högst osannolikt. Vidare skulle en sådan ståndpunkt även betyda att ett lägre kapitalkrav skulle öka förekomsten av mindre genomtänkta affärsidéer eftersom man skjuter till mindre kapital. Detta är naturligtvis inte fallet, men visar att förslaget vilar på synnerligen svaga argument.

Dagens kapitalkrav på 50 000 kronor är en marginal som, enligt förslaget, snabbt kan försvinna. I ett läge där mer än hälften av det registrerade aktiekapitalet har förbrukats krävs enligt aktiebolagslagen att en särskild process genomförs i form av kontrollbalansräkning, och i vissa fall även att denna granskas av en revisor. Ju lägre kapitalkravet sätts, desto oftare kan en sådan situation uppstå, särskilt för nystartade företag som ofta har större kostnader än intäkter i början av verksamheten. Konkret innebär detta att ett aktiebolag A som startas med 50 000 kronor i aktiekapital kan klara startkostnader på högst 25 000 kronor, och att ett aktiebolag B med ett kapital på 25 000 kronor klarar högst 12 500 kronor.

En startkostnad på 15 000 kronor medför således inte något krav på åtgärd för företag A men kräver kontrollbalansräkning för företag B. Mot denna bakgrund framstår det som synnerligen udda att konsekvensanalysen framför att förslaget inte medför någon effekt på den administrativa bördan. Ett genomförande av förslaget framstår därför som omöjligt utan en parallell förändring av likvidationsreglerna i aktiebolagslagen.

En sådan ändring diskuterades redan vid den senaste sänkningen från 100 000 kr till 50 000 kr, se prop. 2009/10:61 s. 12 f. Någon sådan översyn har dock ej genomförts trots att regeringen avsåg att återkomma i frågan.

Srf konsulternas förbund avstyrker förslaget, då det försämrar grundtanken med aktiebolagsformen utan att medföra några konkreta fördelar. En sänkning av kapitalkravet för istället över ansvaret mot borgenärer och leverantörer till ägaren privat, i direkt motsatt avsikt mot aktiebolagsformen. De spekulativa konsekvenser som framförs i form av ökad sysselsättning och ökade skatteintäkter saknar även en underliggande analys, och den som vill bedriva näringsverksamhet har redan tillgång till andra företagsformer som är helt utan kapitalkrav.

Alternativa vägar till avsedda fördelar

Den största fördelen för företagaren med ett aktiebolag torde vara att den löpande hanteringen särskiljer ägarens privata och verksamhetens ekonomi. Detta framkommer genom att man i ett aktiebolag tar ut lön som beskattas löpande istället för kapitaluttag som inte utgör underlag för skatt i enskilda näringsformer, samt att man inte kan använda obeskattat kapital för privat konsumtion pga låneförbudet. Det innebär att företagsformen aktiebolag har vissa administrativa fördelar för ägaren, som skulle kunna uppnås på annat sätt än genom det nu föreliggande förslaget.

Enskilt aktiebolag

En ny variant av aktiebolaget skulle kunna utvecklas med lägre aktiekapital, t ex 5 000 kronor, och med personligt ansvar för ägaren. En sådan konstruktion skulle kunna skapa nya aktiebolag som ger ovanstående fördelar i form av separation mellan ägarens och verksamhetens ekonomi via löneuttag och låneförbud, och samtidigt vara undantaget från reglerna om tvångslikvidation vid förbrukat aktiekapital eftersom det föreligger personligt ansvar redan från början. Därmed är även det ökade säkerhetsbehovet från borgenärer och leverantörer reglerat genom att det personliga ansvaret i detta avseende likställer aktiebolaget med en enskild näringsverksamhet.

Successiv kapitalhöjning

En annan väg för att stimulera ökad användning av aktiebolag utan att kräva en stor privat kapitalinsats, skulle vara att likt ett antal andra länder som även anges i förslaget kunna starta bolaget med ett lågt aktiekapital som sedan kan ökas genom vinster i verksamheten som förs till bundet aktiekapital. I en sådan modell har ägaren personligt ansvar tills aktiekapitalet når den nuvarande nivån 50 000 kronor, och kan därigenom starta bolaget med en låg kapitalinsats och slippa personligt ansvar när aktiekapitalet når 100% av kravet. Det skulle även medföra en högre konsolideringsgrad för bolagen än det föreliggande förslaget om sänkt aktiekapital och ge ett starkare näringsliv vid utdragna lågkonjunkturer.

Srf konsulterna

Srf konsulternas förbund förordar att innan beslut fattas om att sänka kravet på aktiekapital till 25 000 kr för privata aktiebolag bör alternativet att införa en förenklad form av aktiebolag, enskilt aktiebolag, utredas. Ett enskilt aktiebolag kan övergå till ett privat aktiebolag genom successiv kapitalhöjning baserat på att verksamhetens egna överskott omförs till aktiekapital och därmed även ökar näringslivets konsolidering och stabilitet.

Roland Sigbladh
Förbundsdirektör

Mikael Carlson
Branschansvarig redovisning